

1983, 10. října – Sdělení VONS č. 340b „Odsouzení katolíků Jiřího Šnajdra a Jana Mokrého“ o hlavním líčení s Janem Mokřým a Jiřím Šnajdrem u Okresního soudu v Šumperku a jejich odsouzení pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi k podmíněným trestům odnětí svobody.¹

Dne 19. 8. 1983 vznesl okresní prokurátor v Šumperku obžalobu proti odbornému referentu v podniku Rudné doly, Jiřímu Šnajdrovi, nar. 23. 4. 1933, bytem Mikulovice 540, okr. Šumperk, a proti dělníkovi Janu Mokrému, nar. 27. 10. 1946, bytem Česká Ves, okres Šumperk.² Obžaloba je vinila z trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr. z., kterého se měli dopustit tím, že v bytě J. Šnajdra (resp. Jan Mokřý v bytě manželů Dvořákových) v rodinném kruhu společně s několika přáteli četli z Písma svatého, rozjímali, modlili se a zpívali náboženské písně.³ Toto počínání obžaloba kvalifikovala jako šíření ideologie náboženské společnosti Rozhodní křesťané letniční, a jako důkaz uvedla, „že se dcery J. Šnajdra vdávaly v kostele v prostých bílých rouchách a sandálech, označovaných jako symbol čistoty, používaných prvokřesťany, k nimž se jaksi letniční hnutí vrací“. Obžaloba dále tvrdila, že tuto činnost prováděli několik let s vědomím, že se dopouští nedovoleného jednání. Za důkaz jí sloužilo zjištění, že J. Mokřý nabádal opakovaně k opatrnosti při mluvení o Bohu. Obžaloba se při kvalifikaci činnosti obou obžalovaných opírala o odborné vyjádření Sekretariátu pro věci církevní při Ministerstvu kultury ČSR, kde se konstatuje: Podmínkou legality tzv. domácí pobožnosti je účast jen rodinných příslušníků. Pokud se podobných náboženských úkonů zúčastňují příslušníci jiných rodin, jde o veřejný náboženský úkon, ke kterému je třeba státního souhlasu podle ustanovení § 7 odst. 1 zák. č. 218/49 Sb.“⁴ Obžaloba na základě tohoto absurdního a právně nepodloženého vyjádření dospěla k závěru, že jelikož oba jmenovaní neměli ke své činnosti státní souhlas, dopustili se trestného činu podle § 178 tr. z.

Dne 23. 9. 1983 se u Okresního soudu v Šumperku konalo soudní přelíčení.⁵ Jiří Šnajdr na svoji obhajobu uvedl, že o existenci náboženské společnosti Rozhodní křesťané letniční se dověděl teprve z obžaloby. Jako katolík, který své přesvědčení veřejně vyznává a řídí se církevní disciplínou, nemůže vykonávat náboženské obřady, protože nemá ani svěcení ani církevní pověření. Společná četba Písma svatého a modlitba není nic protizákonného. Obžaloba nebere v úvahu, že je varhaníkem v katolickém kostele a s chrámovým sborem nacvičuje zpěvy. Toto je vlastní důvod scházení se v jeho domě. To, že zdůrazňuje působení Ducha svatého v církvi, neznamená, že šíří a propaguje ideologii nějaké zvláštní sekty, jejíž je údajně vedoucím. Pouze hlouběji reflektuje a žije svou víru.

Absurdnost celé záležitosti spočívá v tom, že orgán státní správy zde zcela svévolným a právně nepodloženým výkladem zákona č. 218/49 Sb., který se týká výlučně hospodářského zabezpečení církvi a náboženských společností, fakticky ruší ústavou zaručenou svobodu náboženského přesvědčení a jeho vyznávání. Věřící mají nezadatelné právo nejen na veřejné obřady, ale i na projevy a prohlubování své víry, např. četbou, rozhovory, půjčováním knih apod. Omezovat projevy víry pouze na určité prostory a vymezený čas je proti samé podstatě náboženského přesvědčení.

Přes tato nezvratná fakta soud uznal oba obžalované vinnými a uložil Jiřímu Šnajdrovi trest 10 měsíců a Janu Mokrému 12 měsíců odnětí svobody s podmíněným odkladem na tři roky.⁶ Rozsudek dosud nenabyl právní moci, obžalovaní i prokurátor si ponechali možnost odvolání.⁷

Tento případ je dalším dokladem tvrdého postupu státní moci vůči katolíkům v posledních letech. Má demonstrovat odhodlání policejních orgánů znemožnit za každou cenu aktivnější náboženský život a zároveň odradit věřící od případných pokusů nespokojovat se pouze „s uspokojováním náboženských potřeb“ podle představ Sekretariátu pro věci církevní.⁸

Informace o Chartě 77, r. 6, 1983, č. 10, s. 2–3.

POZNÁMKY

- ¹ K případu viz dále sdělení VONS č. 362, dokument č. 365.
- ² Obžaloba byla podána okresním prokurátorem v Šumperku 20. 7. 1983. OS v Šumperku, soudní spis k případu Jana Mokrého a Jiřího Šnajdra (spis. zn. 4 T 136/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 1517/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 218, sign. I/2, kart. 36.

Trestní stíhání ve věci trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi bylo zahájeno usnesením vyšetřovatele oddělení vyšetřování StB Okresní správy SNB Šumperk kpt. Milanem Rusem 2. 2. 1983. Trestní stíhání přímo J. Mokrého a J. Šnajdra pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi zahájil kpt. Rus až svými usneseními ze 14. 6. 1983. Uvedené dokumenty jsou uloženy in: OS v Šumperku, soudní spis k případu Jana Mokrého a Jiřího Šnajdra (spis. zn. 4 T 136/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 1517/91.
- ³ Setkávání v bytě Jiřího Šnajdra a manželů Václava a Heleny Dvořákových potvrdilo více svědků, mezi nimi například Eva Soukupová, Jiří Müller, Helena Kubátková, Karel Macků, Bohumil Hanulík, Ludmila Liberdová, manželé Dvořákoví aj. Svědectví ve prospěch obžalovaných byla obžalobou považována za vyhybavá, opatrná a účelová, tedy nehodnověrná. Protokoly z výslechů svědků jsou uloženy in: tamtéž.
- ⁴ V odborném vyjádření z 23. 5. 1983 ředitel Sekretariátu pro věci církevní při Ministerstvu kultury ČSR František Jelínek uvedl, že Rozhodní křesťané letničtí nepatří mezi osmnáct státem povolených církví a náboženských společností. Jejich učení označil za sektářské a pravidelné scházení v soukromých bytech považoval za veřejné náboženské úkony, jež může vykonávat pouze duchovní se státním souhlasem. Tamtéž.
- ⁵ Původně bylo datum soudního líčení stanoveno na 26. 8. 1983, bylo však odročeno na neurčito. K soudnímu líčení u Okresního soudu v Šumperku nakonec došlo již 20. 9. 1983, rozsudek byl vynesena 23. 9. 1983. Viz protokoly o průběhu hlavních líčení u Okresního soudu v Šumperku s J. Mokřým a J. Šnajdrem konaných 26. 8., 20. 9. a 23. 9. 1983 uložené in: tamtéž.
- ⁶ Rozsudek vynesena 23. 9. 1983 senátem Okresního soudu v Šumperku složeným z předsedy JUDr. Josefa Hasaly a soudců Jana Štolce a Stanislava Janků je uložena in: tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 218, sign. I/3, kart. 36.
- ⁷ Šnajdr ve svém odvolání proti rozsudku ze 13. 10. 1983 zdůraznil, že v průběhu řízení před okresním soudem nebyl podán žádný důkaz, že by byl členem státem nepovolené náboženské společnosti Rozhodní křesťané letničtí. To samé uváděl ve svém odvolání ze 13. 10. 1983 Mokřý. Odvolání jsou uložena in: OS v Šumperku, soudní spis k případu Jana Mokrého a Jiřího Šnajdra (spis. zn. 4 T 136/83) uložený jako příloha k rehabilitač-

nímu spisu, spis. zn. Rt 1517/91; odvolání J. Šnajdra též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 218, sign. II/3, kart. 36.

⁸ O odsouzení Mokrého a Šnajdra Okresním soudem v Šumperku informoval exilový časopis *Nový domov* 34, 1983, č. 22, s. 3.